Voormalig ING-topman Ralph Hamers heeft geprobeerd de raadsheren van het gerechtshof in Den Haag te wraken. Op die manier wilde hij voorkomen dat het hof hem als getuige in de omvangrijke ING-witwasaffaire zal horen. Vandaag werd bekend dat het hof het wrakingsverzoek van de aanstaande ceo van de Zwitserse bank UBS heeft verworpen.

Een wrakingsverzoek van voormalig ING-topman Ralph Hamers is door de wrakingskamer van het gerechtshof in Den Haag afgewezen. Hamers probeerde hiermee zijn verhoor te voorkomen in twee artikel 12-procedures die betrekking hebben op de ING-witwasaffaire. Dit blijkt uit de beschikking die vrijdag door de wrakingskamer is gepubliceerd. Als het verzoek van Hamers was toegewezen, had de hele artikel 12-procedure opnieuw moeten aanvangen, met nieuwe raadsheren.

'Het liefst zie ik Hamers achter de tralies, maar ik zou genoegen nemen met een fikse persoonlijke boete'

Het nieuws waar voormalig ING-topman Ralph Hamers het minst op zat te wachten, haalde in juli alle kranten. Het gerechtshof in Den Haag kwam tot het oordeel dat het Hamers en een vertegenwoordiger van de ING zou horen in de grote witwasaffaire die de bank in september 2018 met een recordschikking van 750 miljoen euro afkocht. Na de geruchtmakende schikking spanden drie partijen een artikel 12-procedure aan tegen het Openbaar Ministerie (OM). Zo'n procedure kan door belanghebbenden worden gestart als het OM een verdachte niet wil vervolgen. De drie partijen stellen dat het OM de Nederlandse grootbank, een aantal bestuursleden en Hamers in het bijzonder, ten onrechte niet vervolgt voor de ernstige tekortkomingen in hun anti-witwasbeleid. De ING en Hamers, als hoogste bestuurder, hebben volgens de drie eisende partijen zeer duidelijke signalen genegeerd dat de bank witwaspraktijken faciliteerde; ook had de bank de procedures om witwassen te voorkomen en de klanten te kennen, niet op orde.

De meest uitgesproken partij is 'bedrijfshorzel' Pieter Lakeman van de Stichting Onderzoek Bedrijfsinformatie (SOBI); hij startte de procedure in het belang van de rekeninghouders van de ING en het algemeen belang. Lakeman vindt dat Hamers zich als hoogste baas van de bank moet verantwoorden voor de 'criminele activiteiten' waar de bank zich jarenlang aan schuldig maakte. 'Het liefst zie ik Hamers achter de tralies, maar ik zou genoegen nemen met een fikse persoonlijke boete,' zei Lakeman in mei 2019 tegen *EenVandaag*.

TERECHTWIJZINGEN BELANDEREN OP HOOG NIVEAU

Zowel DNB als de ECB hebben de ING meermaals op de vingers getikt. FTM vroeg DNB in 2019 welk niveau van de bank zij daarbij heeft aangesproken.

- In 2008 legde DNB een formele aanwijzing op aan de ING. De bank moest voldoen aan de vereisten die een beheerste en integere uitoefening van het bedrijf waarborgen. DNB laat FTM weten dat zo'n aanwijzing in de praktijk wordt 'geadresseerd' aan de bestuurders van de bewuste instelling. 'In sommige gevallen met het verzoek om een afschrift/kopie daarvan aan de rvc te verstrekken.' DNB praat op diverse niveaus binnen de bank over de opvolging van de aanwijzing, 'dus van rvb tot aan werkvloer'.

- In 2015 legde DNB een last onder dwangsom op aan het private banking onderdeel van de ING, vanwege het niet naleven van de Wwft-verplichtingen om voldoende diepgaand klantenonderzoek te doen. DNB: 'In geval van een complexe, grote instelling kunnen tekortkomingen bijvoorbeeld onder de aandacht worden gebracht van de divisiedirectie. Uiteraard worden serieuze tekortkomingen eveneens onder aandacht gebracht van de rvb/rvc.'

- In 2015 deed de ECB diverse aanbevelingen om de algemene compliance functie binnen de ING te verbeteren.

- In 2016 rapporteerde DNB aan de bank over diverse tekortkomingen in het systeem dat banktransacties moet monitoren. Een woordvoerder zegt dat DNB in het reguliere toezicht op elk niveau binnen een bank gesprekken voert.

Het nieuws dat voormalig ING-topman met ING moest getuigen in de grote witwasaffaire haalde in juli ook de internationale media. '*Dutch court to question ING and ex-CEO Hamers in money laundering case,*' kopte persbureau Reuters. Hoewel een artikel 12-procedure achter gesloten deuren plaatsvindt, is het oordeel pijnlijk voor Hamers. Niet in de laatste plaats omdat hij vlak voor een grote carrièrestap staat: hij gaat in november aan de slag als topman van de Zwitserse grootbank UBS, waar hij mogelijk 6 keer zoveel zal verdienen als bij de ING. Tegen een gerechtelijk besluit in een artikel 12-procedure is geen hoger beroep mogelijk, maar in een ultieme poging om deze beschikking ongedaan te maken, wraakte Hamers begin augustus de rechters van het Haagse gerechtshof.

Vrees voor vooringenomenheid

Uit de beschikking blijkt dat Hamers vreesde voor vooringenomenheid bij de beklagkamer van het Haagse hof. Hij stelde dat hij nooit verdacht is geweest en acht het 'onvoorstelbaar' dat de raadsheren van de beklagkamer hem 'uit het niets' als vermeend feitelijk leidinggevende aanmerken.

Uit de motivering van de beklagkamer blijkt dat in de 'discussie in de raadkamer naar voren is gekomen' dat zowel de tweede klager als het Openbaar Ministerie menen dat de procedure zowel tegen de bank als tegen de leidinggevenden is gericht. Dat de rechters zich daarbij aansluiten, is niet aan te merken als vooringenomenheid.

Naast Lakeman startten ook de vertegenwoordigers van gedupeerde klanten van het bedrijf IB Capital de procedure. Zij deden dat tegen de bank en, zo blijkt uit de beschikking, tegen 'de feitelijk leidinggevenden' van de ING, onder wie Hamers. Het (op papier) Nieuw-Zeelandse bedrijf IB Capital bankierde bij de ING en beheerde het geld van 1.850 klanten die in de veronderstelling verkeerden dat ze in de valutahandel actief waren. In werkelijkheid gingen twee Nederlandse mannen achter IB Capital – Emad E. en Michael G. – er met de inleg van de beleggers vandoor.

De derde partij, de Amsterdamse zakenman Sam van Doorn, spande al in 2017 een artikel 12-procedure tegen het OM aan om te zorgen dat de ING zou worden vervolgd. Dat gebeurde in de zogenoemde 'Trust EU-zaak' die eind 2019 uitvoerig door Follow the Money werd beschreven. In die zaak werkten ING-bankiers actief mee aan de diefstal van de vennootschappen en cliënten van Van Doorn. Ook faciliteerde de ING het witwassen van grote sommen geld met deze gestolen vennootschappen. Van Doorns eerste verzoek werd in 2017 afgewezen. In die beschikking werd hij erkend als belanghebbende, maar vond het hof het niet nodig de ING te vervolgen, aangezien de bank op dat moment met de vervolging in de Vimpelcom-zaak al genoeg werd bestraft. Een tweede poging van Van Doorn om via artikel 12 het strafrechtelijke onderzoek naar de bij zijn zaak betrokken bankiers af te dwingen, werd wel toegewezen. In tweede instantie kwam het hof echter tot het oordeel dat hij geen belanghebbende was, hoewel hetzelfde hof dat in 2017 wel had erkend.

Pieter Lakeman laat desgevraagd weten dat hij verrast is door de beschikking; hij was er niet van op de hoogte dat Hamers een wrakingsverzoek had ingediend. 'Aangenaam verrast, wil ik daar graag aan toevoegen.' Lakeman hoopt dat Hamers nu in oktober door de rechters zal worden gehoord.

Gerelateerde artikelen

Hof Den Haag: 'Berechting oud-topman ING is in belang van de samenleving'

Banken lenen zich rijk bij de ECB